దొట్ల నారాయణమూర్తి రాజు

జాతీయ గీతం

ఆ కాగితం మట్టి రంగులో నేలలా వుంది. ఆ కాగితమ్మీద అక్షరాలు చెమ్మ తగలగానే మొలుస్తున్న వాడియైన మొలకల్లా పచ్చగా కళకళ్ళాడుతున్నాయి. ఆ అక్షరాలు కత్తి మొనల్లా మెరుస్తున్నాయి. ఆ కత్తి మొనల వేపుచూశాడు వాడు. వాడికి ఆరేళ్ళుంటాయి. ఎవరికీ కన్పించకుండా గుప్పెట్లో దాచుకున్న ఆ కాగితాన్ని విప్పి చూశాడు వాడు. ఆ అక్షరాలు వాడికేం అర్థం కాలేదు. ఆ అక్షరాల్ని చూస్తుంటే వాటిలో వాడికి తండ్రి కన్పించాడు. జుత్తుని ప్రేమగా నిమిరి, కళ్ళల్లోకి అభిమానంగా చూసే తండ్రి కన్పించాడు. వాడికి ఆ అక్షరాల్లో తల్లి కన్పించింది. మొన్నటి వరకూ ఒడిలో పడుకోబెట్టుకుని పాలుపట్టిన చల్లటి తల్లి జ్ఞాపకానికొచ్చింది.

తన చేతిని చూసుకోడానికి వాడికి భయం వేసింది. చుట్టూ చూశాడు. చేతి పిడికిట్లో కాగితాన్ని వుంచుకొని, ఆ చేతిని వెనక్కి దాచేసుకుని ముందుకు నడిచాడు. వాడికి నడవడం నచ్చలేదు. తండ్రి ఎప్పుడు ఇంటికి వచ్చినా, ఎప్పుడు ఇంట్లోంచి వెళ్ళినా, పరుగు పరుగునే వచ్చేవాడు. పరుగు పరుగునే వెళ్ళేవాడు. తండ్రిలాగే వాడికి పరుగెత్తాలనిపించింది.

ఆ పల్లె నుంచి మహానగరానికి వెళ్ళే రోడ్డు మంచిగా లేదు. ఆ రోడ్డుపాడైపోయింది. ఆరోడ్డు వచ్చిపోయింది. ఇప్పుడప్పుడే ఆ రోడ్డును ఎవరూ బాగుచేయలేరు. ఆ రోడ్డు మీద లేతాకుల్లా రెండు అడుగులు. ఎంతకూ తరగని ఆ రోడ్డుమీద ఆయాసం వచ్చేంత వరకూ పరుగెత్తి ఆగాడు వాడు. వెనక్కి చూశాడు. ఊరి వెనక నల్లటి కొండలు వాడికవి బళ్ళో నల్లబల్లల్లా కన్పించాయి. ఆ కొండల మీద తెల్లటి ఎండ చారలు.

—తండ్రి ఎప్పుడొచ్చినా ఆ కొండ్ల మధ్య దార్లోంచి వచ్చేవాడు. ఆ రోజు తండ్రి వస్తాడని తల్లి చెప్పింది. ఇంటి ముందు నులక మంచమ్మీద తండ్రి కోసం ఎదురు చూస్తూ కూర్చున్నాడు. సోములు, రాము 'సాంబు బడికి రావా' అని వాళ్ళింటి మీంచి వెళ్ళే టప్పుడు అడిగారు కూడా. 'ఇవాళ మా నాన్నొస్తాడు... బడికి రాను' అన్నాడు వాడు. సోములు వాళ్ళు సాయంత్రం గుడి దగ్గర ఆడుకుంటున్నప్పుడు కూడా పిలిచారు. 'మీ నాన్నొచ్చినప్పుడు వెళ్ళొచ్చులే ఆడుకుందాం రా' అన్నారు. అర నిమిషంలో వచ్చి వెళ్ళి పోయే నాన్న తను ఆడుకుంటున్న సమయంలోనే వచ్చి వెళ్ళిపోతే... అంచేత 'నేరానన్నాడు' వాడు. దూరంగా వాళ్ళు ఆడుకుంటున్న ఆటల్ని చూస్తూ కూర్చున్నాడు.

'తిండి తిందూగాని రా' అని లోన గుడిసెలోంచి తల్లి పిల్చింది. కాసేపట్లో చీకట్లో కల్సిపోడానికి సిద్ధంగా వున్న కొండలవేపు, ఆ కొండల మధ్య సన్నగా కన్పించే చిన్న దారివేపు మరోసారి చూసి లోనికెళ్ళాడు.

"నాన్న రాడా అమ్మా ఇవేళ..." అన్నం గిన్నె ముందు కూర్చుంటూ అడిగాడు వాడు. వాడివేపు చూసింది. 'వస్తాడు' అంది తల్లి. చాలా సార్లు వస్తానన్న సమయానికి అతను రాలేదు. రెండ్రోజుల్లో వస్తానన్న వాడు పది, పన్నెండు రోజులకి, నెల్రోజులకి వచ్చిన సందర్భాలున్నాయి.

నేను అన్నం తిని పడుకుండి పోయానను కో, అప్పుడు నాన్నొచ్చాడనుకో... నన్ను లేపుతావా... అన్నం ముద్ద తినబోతూ అడిగాడు వాడు.

'అలాగేలే... తిను...' బుడ్డి దీపాన్ని వాడి ముందుకు జరిపింది తల్లి.

2

అతనెక్కడున్నాడో, ఎలా వున్నాడో, భర్తని చూసి, నప్పుడల్లా ఒకటే ఆశ్చర్యం ఆమెకు. తన తిండి గురించి, నిద్ర గురించి, దాహం గురించి ఎప్పుడూ ఆలోచించ డతను. ఒక రోజు అర్ధరాత్రి బయటికెళ్ళడానికి సిద్ధంగా వున్న భర్తని ఆమె అడిగింది.

'అందర్లా నువ్వూ వుండొచ్చు గదా...' అని.

'చాలా అందరూ వున్నారా...' ఎదురు ప్రశ్న వేశాడు నిద్రపోతున్న కొడుకుని చూస్తూ.

'అంటే...' ఆ మాట అర్థం కాలేదావిడకి.

'అందర్లా నేనెలా వుండగల్ను. చాలా కొంతమంది మాత్రమే వున్నారు. వాళ్ళతోనే నేనుండగల్ను......' ఆమె కళ్ళవేపు చూస్తూ ఆ మాటన్నాడు. ఆ తర్వాత మరేం మాట్లాడకుండా అతను బయటికెళ్ళిపోయాడు. ఏదో చెప్దామని ఆమె బయటికొచ్చింది. కానీ అతను వెనక్కి తిరిగి చూడకుండా వెళ్ళిపోతున్నాడు. ఇద్దరి మధ్యా చాలా దూరం వుంది.

—చటుక్కున ఏవో అడుగుల శబ్దం విన్పించింది. తలెత్తి ద్వారబంధం వేపు చూసిందావిడ. రెండో ముద్ద నోట్లో పెట్టుకోబోతున్న కొడుకు కూడా అటువైపు చూశాడు.

గబుక్కున లోనికొచ్చాడా వ్యక్తి. అతన్ని చూసి ఆవిడ లేచి నిలబడింది. గాభరాగా రెండు నిమిషాల్లో చెప్పా ల్సింది ఆమెతో చెప్పేసి 'వీలైతే మళ్ళీ వస్తాను జాగ్రత్త' అని బయటికొచ్చి, అటూ ఇటూ చూసి చీకట్లోకి వెళ్ళి పోయాడు.

'నాన్న రాడా అమ్మా. బాబయ్య వెంటనే ఎందుకెళ్ళి పోయాడు' తల్లి వేపు చూస్తూ అడిగాడు వాడు. తల్లి జవాబు చెప్పలేదు. మళ్ళీ అడిగాడు వాడు. తల్లి జవాబు చెప్పలేదు. 'నాన్న రాడేమో' అన్పించింది వాడికి. అలా అన్పించగానే వాడి చేతిలోముద్ద గిన్నెలోకి జారి పోయింది.

ఆ వ్యక్తి భర్తగురించి చెప్పి వెళ్ళిపోయిన తర్వాత ఆవిడకేం చేయాలో తోచలేదు. గుండెల్లో చెమట పట్టింది.

'రాజన్నని పోలీసులు తీసుకెళ్ళారని తెల్సింది. ఎక్కడున్నాడో తెలీదు. కనుక్కోడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాం... వీలైతే మళ్ళీ వస్తాను...... జాగ్రత్త...'

రాజన్న ఎక్కడున్నాడో తెలీదు. ఎలా వున్నాడో తెలీదు. ఆవిడ మనసులో ఏదో ప్రసవవేదన. గుడిసె బయటికొచ్చి చూసి, గుడిసె లోపల కొంతసేపు పిచ్చి దాన్లా తిరిగింది.

భర్త ఎక్కడున్నాడో కనుక్కోవాలి.

గబుక్కున కొడుకుని తీసుకొని బయటికొచ్చిం దావిడ. చుట్టూ నత్తగుల్లల్లా గుడిసెలు నిద్రపోతున్నాయి. చీకట్లో దారి అజ్ఞా.

'ఎక్కడ కెళ్తున్నావమ్మా......!' కొడుకడిగేడు. 'నాన్న దగ్గరికి' ఆ మాట వాడికి వెలుగులా వుంది.

** ** **

ఊరికి పది గజాల దూరంలోకొచ్చిందావిడ. రోడ్డుకి కుడివేపున వెన్నెల్లా తెల్లగా మెరిసిపోతూ ఓ పోలీస్ స్టేషన్ వుంది. ఆ స్టేషన్ వరండాలో వెలుగు తున్న తెల్లటి విద్యుద్దీపాల కాంతి తెల్లటి గోడల మీద పడి చీకట్లోకి ప్రతిఫలిస్తోంది.

ఆ స్టేషన్ ముందుకొచ్చిందావిడ. మనుషుల అలికిడి లేదక్కడ. స్టేషన్ మెట్లమీద ఓ జాతి కుక్క మేలైన ఫోజులో హాయిగా విశ్రాంతి తీసుకుంటోంది. ఆడ మనిషి అడుగుల శబ్దం వినగానే అది కళ్ళెత్తి చూసి పక్కకు తప్పుకుంది. ఆసరిస్తూ అది ఆడమనిషి వేపు,

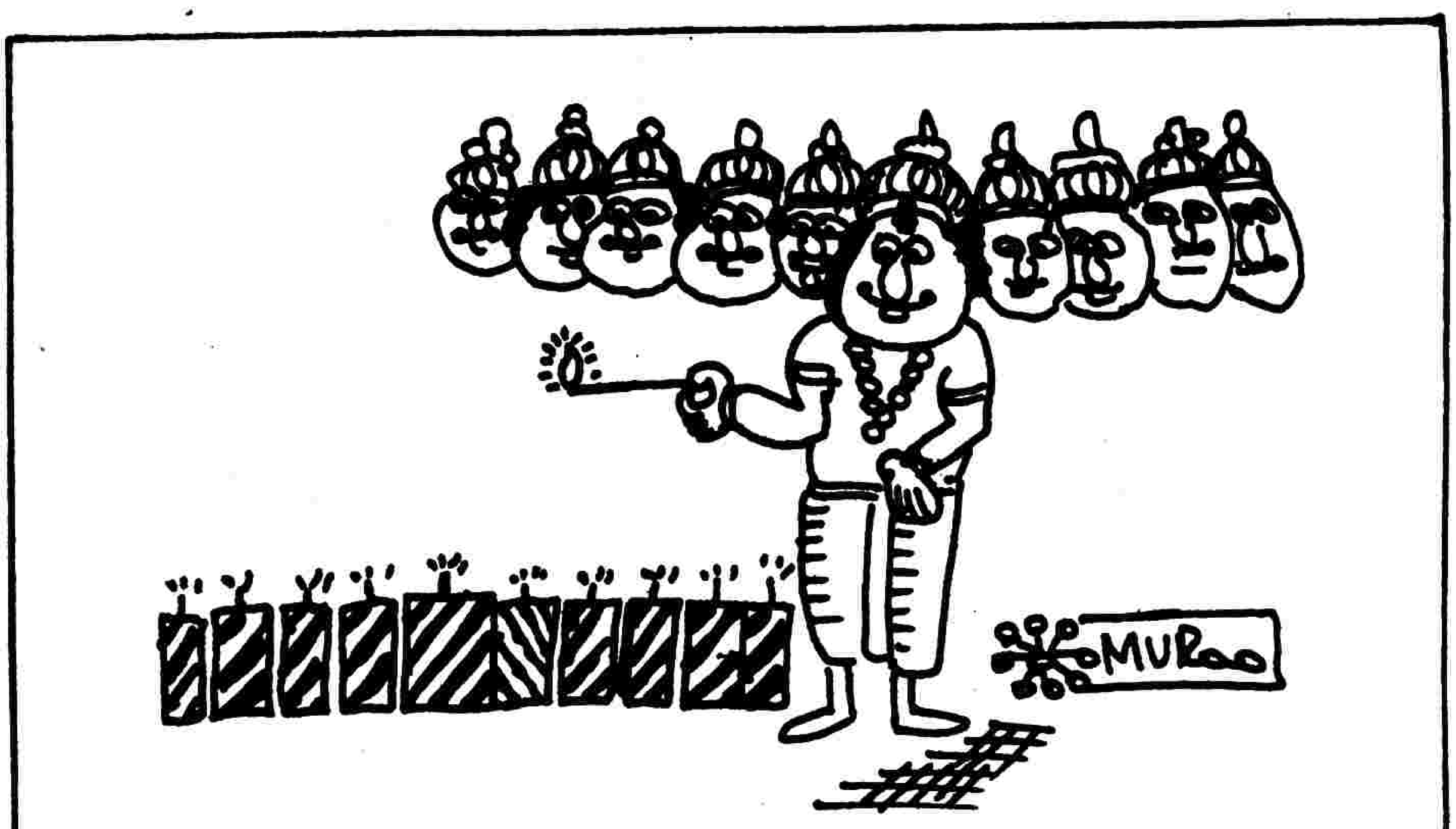

ఆనందదీపాలు

చిరుచిరు నవ్వుల దీపాలు
జ్వలిత నేత్ర కాంతుల దీపాలు
సిరిసిరి మువ్వల దీపాలు
విరిసిన వెన్నెల దీపాలు

ఆకాశంలో తారల్లాగ
మిలమిల మెరిసే దీపాలు
మా ఆశల దీపాలు
మాయని మమతల దీపాలు

సన్న జాజుల పరిమళాలతో
ఇల్లంతా విరబూసే
తెల్లని మల్లెల దీపాలు
ముంగిట ముత్యాల దీపాలు

ఆట పాటలలో
అలసి సొలసి
అమ్మను చేరిన దీపాలు
అల్లరి నవ్వుల దీపాలు

స్వాతి జల్లుల దీపాలు
సరిగమ పాడే దీపాలు
నవ్వుల జల్లుల దీపాలు
అల్లరి పిల్లలు దీపాలు

మాయామర్మం తెలియని దీపాలు
పాలవెన్నెల దీపాలు
పసిడిమొగ్గల దీపాలు
పగడపు నవ్వుల దీపాలు

పంచదార చిలుక పలుకల దీపాలు
శతకోటి కాంతుల దీపాలు
కనులకు కనపడని
దేవుని ప్రతిరూపాలీ దీపాలు.

— 'కింబర్లీ'

పిల్లాడి వేపు చూసింది. అప్పుడు దాని పళ్ళు క్రూరంగా కన్పించలేదు.

మెల్లమీద కెక్కి లోన గదిలోకి తొంగి చూసిందావిడ.

ఎవర్నైనా పిలుద్దామని ఆవిడ అనుకుంటున్న సమయంలో,

'ఎవరమ్మా, ఏం కావాలి' అని అడుగుతూ లోన్నించో పోలీసు కానిస్టేబుల్ వచ్చాడు. అతని మాటల్లో వినయం కన్పిస్తోంది.అతని మాటల్లో తాగుడు వాసన ప్రసరించడం లేదు.

'ఎస్.ఐ. గారున్నారా... మాట్లాడాలి' అని అడిగిందావిడ.

'లేరమ్మా' అని చెప్పాడతను. 'మీరు నిలబడే వున్నారు' అని గాభరాగా కొంచెం దూరంలో వున్న కుర్చీని తెచ్చి 'కూచోండి' అని చెప్పాడు.

'ఎస్.ఐ. గారెప్పుడొస్తారు' అని అడిగిందావిడ.

'ఎస్.ఐ. గారు, హెడ్డు గారూ డ్యూటీమీదే బయటికెళ్ళారమ్మా. వాళ్ళు రెండ్రోజుల్నుంచి ఇళ్ళ మొహం కూడా చూడకుండా డ్యూటీ పనిమీదే తిరుగుతున్నారమ్మా... మంత్రిగారొస్తే... అక్కడికి గంటక్రితమే... వెళ్ళారమ్మా... ఇప్పుడైనా రావొచ్చు... ఎప్పుడైనా రావొచ్చు... ఉదయమైతే దొరుకుతారు' అని 'చాలా దూరం నుంచి నడిచొచ్చినట్టుగా తమరు కన్పిస్తున్నారు...' అని అడిగి వెంటనే లోనికెళ్ళి గ్లాసు కడిగి, కూజాలోని మంచినీళ్ళు తెచ్చి ఆవిడకిచ్చాడు.

'నీళ్ళు చేదుగా వున్నాయి కదమ్మా... మూడ్రోజులై కూజాలో నీళ్ళు మార్చలేదమ్మా... ఏమనుకోవద్దు మీరు...' అని సంజాయిషీ చెప్పాడు.

కానిస్టేబుల్తో మాట్లాడి ఆవి మెట్లు దిగుతుండగా అప్పుడే అక్కడికి ఓ స్కూటరు వచ్చి ఆగింది. ఆ స్కూటరును చూసి ఆవిడ మెట్లమీద నిలబడిపోయింది. ఆ కానిస్టేబుల్ స్కూటరు మీద వ్యక్తిని చూసి సెల్యూట్ చేశాడు. ఆ స్కూటరు మీద నుంచి ఓ ఆజానుబాహుడు, వంద కిలోల భారీకాయుడు దిగాడు.

ఆయన కళ్ళు చల్లగా దీపాల్లా వున్నాయి. ఆ కళ్ళల్లో దయ ప్రసరిస్తోంది.

'వీరు మీ కోసం వచ్చారు',అని కానిస్టేబుల్ ఆవిడని చూపిస్తూ అన్నాడు.

ఆ ఎస్.ఐ. తన చేతిలో అప్పటి వరకూ వున్న సిగరెట్ని పారేసి 'చెప్పండమ్మా' అని ఆవిడను చూస్తూ అడిగాడు.

'రాజన్న' అని నా భర్తని పోలీసులు తీసికెళ్ళారని తెల్సింది. ఎక్కడున్నారో తెల్సుకుందామని, చూద్దామని వచ్చాను అని ఆవిడ చెప్పింది.

ఎస్.ఐ. రెండు నిమిషాలు ఆలోచించాడు.

'రాజన్న గారి భార్యా మీరు... రాజన్న గారిని పోలీసులు తీసికెళ్ళారా... నాకు తెలీదే... రాజన్నగారిని తీసికెళ్తే రూల్స్ ప్రకారం నేనే తీసికెళ్ళాలే...' అని ఎస్.ఐ. 'నేను కనుక్కొని మీకు 'ఇన్ఫాం' చేస్తాను. కంగారు పడకండి అన్నాడు. తర్వాత మళ్ళీ 'పాపం చీకట్లో మీరొక్కరూ వచ్చినట్టున్నారు. అసలే ఈ ఊళ్ళో లైట్లు కూడా బాగాలేవు. రండి... మీ ఇంటి వరకూ తోడొస్తాను... పదండి...' అన్నాడు ఎస్.ఐ.

—ఆవిడ పిల్లడిని ఎత్తుకుని వెనక నడవగా ఎస్.ఐ. ముందు నడుస్తూ, ఆవిడకి దారి చూపించాడు. ఆవిడను ఇంటిదగ్గర దిగబెట్టాక 'వెళ్ళొస్తానమ్మా... రేపుదయం నేనొచ్చి రాజన్నగారి ఆచూకీ చెప్తాను. వస్తానమ్మా. నమస్కారం' అని ఆవిడకు రెండుచేతుల్తో నమస్కరించి ఎస్.ఐ. వెళ్ళిపోయాడు.

** ** **

—కనుగుడ్ల మీదికి రెప్పల్ని లాక్కున్నా ఆ రాత్రంతా ఆవిడకి నిద్రరాలేదు. గోడమీద బల్లిలా ఆవిడ గుండెల్లో తిరుగుతూనే వుంది. పోలీస్ స్టేషన్లో కానిస్టేబుల్, ఎస్.ఐ. తనపట్ల ప్రవర్తించిన తీరు ఆమెకు గుండుసూదుల్లా గుచ్చుకుంటూనే వుంది.

'డిస్ట్రిక్ట్ హెడ్ క్వార్టర్స్కి వెళ్తే మీకేదైనా విషయం తెలిస్తే తెలవొచ్చు' అని పోలీస్ కానిస్టేబుల్ పరాగ్గా అన్నమాట ఆవిడలో గింగుర్లు తిరుగుతోంది. అక్కడ కూడా పరిస్థితి ఇలాగే వుంటే... పరిస్థితి ఇలాగే వుంటుంది. అయినా తప్పదు.

తెలతెలవారుతోంది. గవర్నమెంటు ఉద్యోగిలా కాపీగా సూర్యుడు లోకమ్మీదకు అడుగుపెడుతున్నాడు.

పిల్లాడ్ని తీసుకుని బయల్దేరిందావిడ.

—బస్సు దిగి నరకంలా వున్నబస్టాండులో ఓ మూల నిలబడింది. అటూ ఇటూ చూసింది.

పక్కనే వున్న టీ బడ్డీ దగ్గర ఓ వ్యక్తి టీ తాగుతున్నాడు.

అతన్ని అడిగింది.

అతడు ఆమెను తేరిపార చూశాడు. ఆమె వివరాలు కనుక్కొని అతను విచారించేడు.

'అయ్యో పాపం. అంత దూరం నుంచి శ్రమపడి వచ్చారా. మీ ఊళ్ళో వున్న మా వాళ్ళ నెవర్నడిగినా చెప్పేవారే... నిన్న నేను నైట్ డ్యూటీయే చేశానే. రాజన్న అనే వ్యక్తిని మా వాళ్ళెవళ్ళూ తీసికొచ్చినట్టు లేరే... అయినా కనుక్కుందాం రండి...' అని మఫ్టీలో వున్న ఆ పోలీస్ కానిస్టేబుల్ అమిత దయతో పిల్లాడి రెక్క పుచ్చుకుని నడిపిస్తూ, ఆమెకు సానుభూతి చూపిస్తూ పోలీస్ స్టేషన్కి తీసికెళ్ళాడు.

పోలీస్ స్టేషన్ పక్కగా రాజమహల్లా వుంది. ఆ రాజమహల్లో వరండా దాటి వెళ్ళాక ఓ విశాలమైన హాలుంది. ఆ హాల్లో అటూ ఇటూ అందమైన సోఫాలున్నాయి. ఆ సోఫాల మీద ఒక వేపు ఖాకీరంగు దుస్తుల్లో ఇద్దరు పోలీస్ అధికారులు, ఎదురుగా వున్న ఇంకో సోఫా మీద స్వచ్ఛమైన ధవళ వస్త్రాల్లో ఓ నలుగురు వ్యక్తులు కూర్చొని వున్నారు. ధవళ వస్త్ర వ్యక్తుల చేతుల్లో సిగరెట్లున్నాయి.

అందులో ఒక ధవళ వస్త్ర వ్యక్తివేపు చూసాడు ఒక పోలీసు అధికారి. ఆ వ్యక్తివేపు చూసి పోలీసు అధికారిలా అన్నాడు.

'ఆ దేవాలయంలో బంగారు విగ్రహం మీరు ఎత్తుకొని వెళ్తుండగా పూజారి కూడా చూశారు. మీ తాలూకాలో వున్న 26 దేవాలయాల్లోని బంగారు విగ్రహాల్ని కూడా మీరే ఎత్తికెళ్ళారని, వాటిని కరిగించి అమ్మేసుకున్నారని అభియోగం... దీనిపై 'మీ సంజా

యిషీ ఏమిటి?' అని అడిగాడు మర్యాదగా ఆ దొంగని.

'వార్డు మెంబరుషిప్ కోసం గుడిసలంటించానంటే ఒప్పుకుంటాను, చైర్మన్ పదవికోసం కొట్లాటలు జరిపించానంటే ఒప్పుకుంటాను, ఎమ్మెల్యే పదవికోసం హత్యలు జరిపించానంటే ఒప్పుకుంటాను. కానీ మహా ప్రభూ! గుళ్ళో బంగారు దేవుణ్ని ఎత్తికెళ్ళే జాతి ద్రోహం నేన్చెయ్యలేదు. నమ్మండి... మీ పెద్దల సాక్షిగా, పెద్ద మంత్రిగారి సాక్షిగా నేనంత నీచానికి దిగ జారానని మీరు అనుకుంటే సరి... మీరు కానిస్టేబుల్ గా వున్న దగ్గర్నుంచి నేను దొంగతనాలే చేస్తున్నాను. ఏ నాడైనా ఇలాంటి పాపపు పని చేశానా సి.ఐ. గారూ' అని ఆ పక్కన కిళ్ళీ నవుల్తున్న సి.ఐ. వేపు చూశాడు ధవళ వస్త్ర వ్యక్తి.

'నిజం... నిజం...' అని సి.ఐ. గారు అన్నారు.

'మీరు దొంగతనం చెయ్యలేదని,మా పై అధికారుల సాక్షిగా చెప్పారు కాబట్టి నమ్ముతున్నాను... మీ మాటల్లో నిజమే నాకు విన్పిస్తోంది... మీరు వెళ్ళండి... అని ఎస్.ఐ. అన్నాడు వెంటనే మరో ఆలోచన చేయకుండా.

—ఆ సమయంలో పోలీస్ కానిస్టేబుల్, ఆ ఆడ మనిషిని అక్కడికి తీసికెళ్ళాడు.

'ఎవరు వీరు' అని ఎస్.ఐ అడిగాడు.

'పెద్దయ్యగార్ని కలవడానికి వచ్చారు' అని కానిస్టేబుల్ అన్నాడు. 'లోనికి తీసుకెళ్ళు' అని పక్కనే వున్న సి.ఐ. అన్నాడు.

ఆ హాలుకి ఆనుకుని వున్న ఓ గదిలోకి తీసికెళ్ళాడు కానిస్టేబుల్.

ఆ గది విశాలంగా వుంది. ఆ గది అందంగా వుంది. ఆ గదిలో ఒక పక్క విశాలమైన టేబుల్ ముందు రివాల్వింగ్ కుర్చీలో అయిదు పదుల వ్యక్తి కూర్చుని వున్నారు.

ఆ టేబిల్ చుట్టూ వున్న కుర్చీల్లో ఒక అరడజను మంది చిన్నయ్యగార్లు కూర్చుని వున్నారు.

ఆడమనిషి వచ్చిన పనిని పెద్దయ్యగారితో చెప్పేసి

ఆనంద దీపావళి' చిత్రం: పద్మజ

కానిస్టేబుల్ బయటికి వచ్చేశాడు.

ఆ తర్వాత—

ఒక ఎస్.ఐ. తన సీట్లోంచి లేచి 'రండి కూర్చోండి' అని ఆవిడతో చెప్పాడు.

పెద్దయ్యగారు ఆవిడను చూసి వినయంగా, మర్యాదగా ఆవిడ వచ్చిన పని గురించి అడిగారు. ఆ పెద్దయ్యగారు చెప్పిన మీదట ఇంకో చిన్నయ్యగారు 'పాయింట్లను నోట్' చేసుకున్నారు

ఆయన అడిగిన వాటికన్నింటికీ ఆవిడ జవాబు చెప్పింది.

'రాజన్న గారి పేరు నేను విన్నానమ్మా... వారంటే నాకు గౌరవం... మన పెద్ద మంత్రిగారు చెప్పినట్లు ప్రజల కోసం ఆలోచించే ప్రతివారూ దేశభక్తులే... అలాంటప్పుడు ప్రజలకోసం బాధలను భరించే రాజన్న గారు మహాత్ములు కదమ్మా... మహాత్ముల్ని మేమేం చెయ్యగలవమ్మా... ఏం చెయ్యలేం... వారు కన్పిస్తే భక్తితో నమస్కరించడం తప్ప. కానీ రాజన్నగారిని మేం తీసికెళ్ళలేదమ్మా... కంగారు పడకండి... మీకెవరో తప్పుడు వార్త చెప్పారు... అయినా అమ్మా... ఇంకో విషయం...'

అని చెప్పబోతుండగా ఇంతట్లో ఒక కానిస్టేబుల్ కప్పుతో కాఫీ తెచ్చి ఆవిడకిచ్చాడు.

పెద్దయ్యగారు తమ ప్రసంగం కొనసాగించేరు.

'ఫుకార్లు కానీ, ఆక్షేపాలు కానీ, అభియోగాలు కానీ ఇవన్నీ మా డిపార్ట్‌మెంట్ మీద ఎక్కువైపోయాయమ్మా... అదే నా బాధ... మీ భర్తగారికొచ్చిన ప్రమాదమేమీ లేదు... నమ్మండి' అని ఎస్.పి. గారు కొండంత మాటల నమ్మకాన్నిచ్చేరు ఆవిడకి.

—ఆ తర్వాత ఆవిడ వెళ్ళొస్తానన్నట్టుగా నమస్కరించింది అక్కడున్న అధికారులకు.

'మీరు శ్రమపడి ఇంతదూరం వచ్చారు...పాపం... మీరు మన జీపులో వెళ్ళండి...' అన్నారు ఎస్.పి. గారు మళ్ళీ.

'వద్దండి... బస్సులో' ఆవిడ ఇంకేదో అనబోయింది.

'లేదమ్మా... మా దగ్గరకు ఎవరు ఫిర్యాదు చేయడానికొచ్చినా ఆ పనయ్యాక, మేం సగౌరవంగా ఇళ్ళకు దిగబెడతాం. అందులోనూ ఈ పోలీసులన్నల దగ్గర కొచ్చిన ఆడపడుచులు మీరు...' అని కూడా అన్నారు బండ పెదవుల మీదకు వెండి చిర్నవ్వును పులుముకుంటూ.

ఆవిడ పిల్లడిని తీసుకుని గదిలోంచి బయటికొచ్చింది.

** ** **

48 గంటలైంది భర్తని పోలీసులు తీసికెళ్ళారన్న వార్త తెలిసి. ఏ క్షణమైనా ఏ మంచి మాటైనా భర్త స్నేహితులు వచ్చి చెప్తారని ఆశతో కొన్నిగంటల పాటు గుమ్మం ముందు కూర్చుంది ఆవిడ. ఎవరూ రాలేదు.

అప్పుడే చటుక్కున ఆవిడకో ఆలోచనొచ్చింది. లోన గుడిసెలో కొడుకు నిద్రపోతున్నాడు. వాడి వేపు ఒకసారి చూసి బయటికొచ్చింది.

ఊరికి ఎడమవేపున పెద్ద బంగళా వుంది. ఆ బంగళాలో ఊరి పెద్ద రాజుగారు వుంటున్నారు. ఆయనకో యాభై ఏళ్ళుంటాయి. ఆవిడ ఆ బంగళా కెళ్ళి ఆయన గురించి వాకబు చేసింది.

'లేరమ్మా... మంత్రిగారొస్తే గెస్ట్ హౌసుకెళ్ళారు. అక్కడి కెళ్ళండి' అని రాజుగారింట్లో చెప్పిన మీదట ఆవిడ ఆ గెస్టు హౌసుకెళ్ళింది.

ఆ గెస్ట్ హౌస్ ముందు చాలా విదేశీ, స్వదేశీ కార్లున్నాయి. ఆ గెస్ట్ హౌస్ గేటుముందు చాలా మంది మనుషులున్నారు. అక్కడ రాజుగారి గురించి వాకబు చేస్తే అక్కడి మనుషులు వెంటనే ఆవిడని లోనికి వెళ్ళమని చెప్పారు.

మెట్లెక్కి, ఒక విశాలమైన గది వేపు నడిచిందావిడ. ఆ గది ముందు ఒక జవాను హుందాగా నిలబడున్నాడు. వాడు ఆమెను చూడగానే మర్యాదగా వివరాలడిగేడు.

ఆ తర్వాత—

'లోని కెళ్ళండి... రాజుగారితోపాటు మంత్రి గారు కూడా లోనున్నారు...' అని చెప్పి ఆ జవాను తలుపు తీసి లోనికి దారి చూపించాడు.

లోన — గదిలో —

విశాలమైన పరుపు మంచమ్మీద మంత్రిగారు మఠం వేసుకుని కూర్చుని వున్నారు. ఆ మంచానికి ఎదురుగా ... ఖరీదైన కుర్చీల్లో రాజుగారు, కొంతమంది పరివారం కూర్చుని వున్నారు.

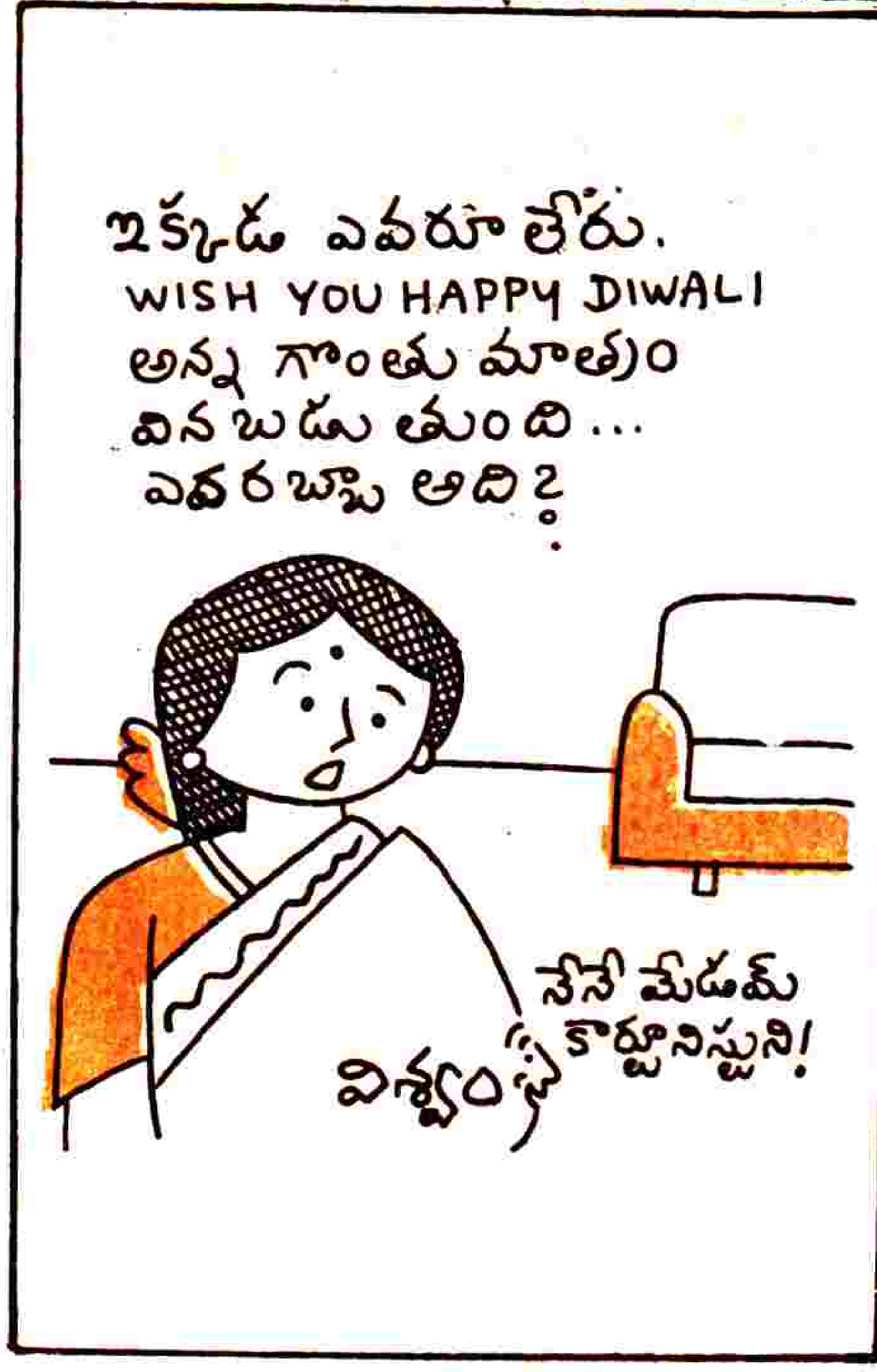

ఆవిడ లోనికి రావడం అందరూ చూశారు.

'చెప్పమ్మా... ఏం కావాలి... ఎవరు మీరు...' అని రాజుగారే ఆమెనుదయగా ప్రశ్నించారు.

చెప్పిందావిడ.

ఆవిడ మాటలు విన్నాక చిన్నగా నవ్వుతూ రాజుగారు 'చూడమ్మా... ఆయన మన మంత్రిగారు... మీరు చెప్పింది వారుకూడా విన్నారు... దానికి జవాబు వారే చెప్పగలరు' అని చెప్పి మంత్రిగారి వేపు చూశారు.

మంత్రిగారి వేపు తిరిగి నమస్కరించిందావిడ.

'మీరు రాజన్నగారి భార్యా' అని మంత్రిగారు అని, లేచి 'నమస్కారమమ్మా' అని కూర్చొని, 'కూర్చోండి' అని ఆవిడకు ఒక ఖరీదైన కుర్చీ చూపించేరు.

ఆ తర్వాత అక్కడే వున్న తమ కార్యదర్శిని పిల్చి 'చూడండి మొదలియార్ గారూ, వీరి భర్తగారిని మన పోలీసులు తీసికెళ్ళారని వీరు చెప్తున్నారు. ఆ రాజన్న గారిని ఎవరు తీసికెళ్ళారో, ఎందుకు తీసికెళ్ళారో, ఎక్కడున్నారో కనుక్కొని అయిదు నిమిషాల్లో చెప్పండి... అలాగే ఎస్.పి. గారిని ఒకసారి రమ్మనమని చెప్పండి...' అని ఆజ్ఞాపించారు.

మొదలియార్‌గారు బయటికెళ్ళారు.

ఆ తర్వాత మంత్రిగారు అక్కడే వున్న ఓ జవాను వైపు చూశారు. ఆ చూపులోని ఆజ్ఞను శిరసా స్వీకరించి ఆ జవాను రెండు నిమిషాల్లో ఒక చల్లటి పానీయాన్ని ఆవిడకిచ్చాడు.

'స్వీకరించండి...' మర్యాదగా అన్నారు మంత్రి

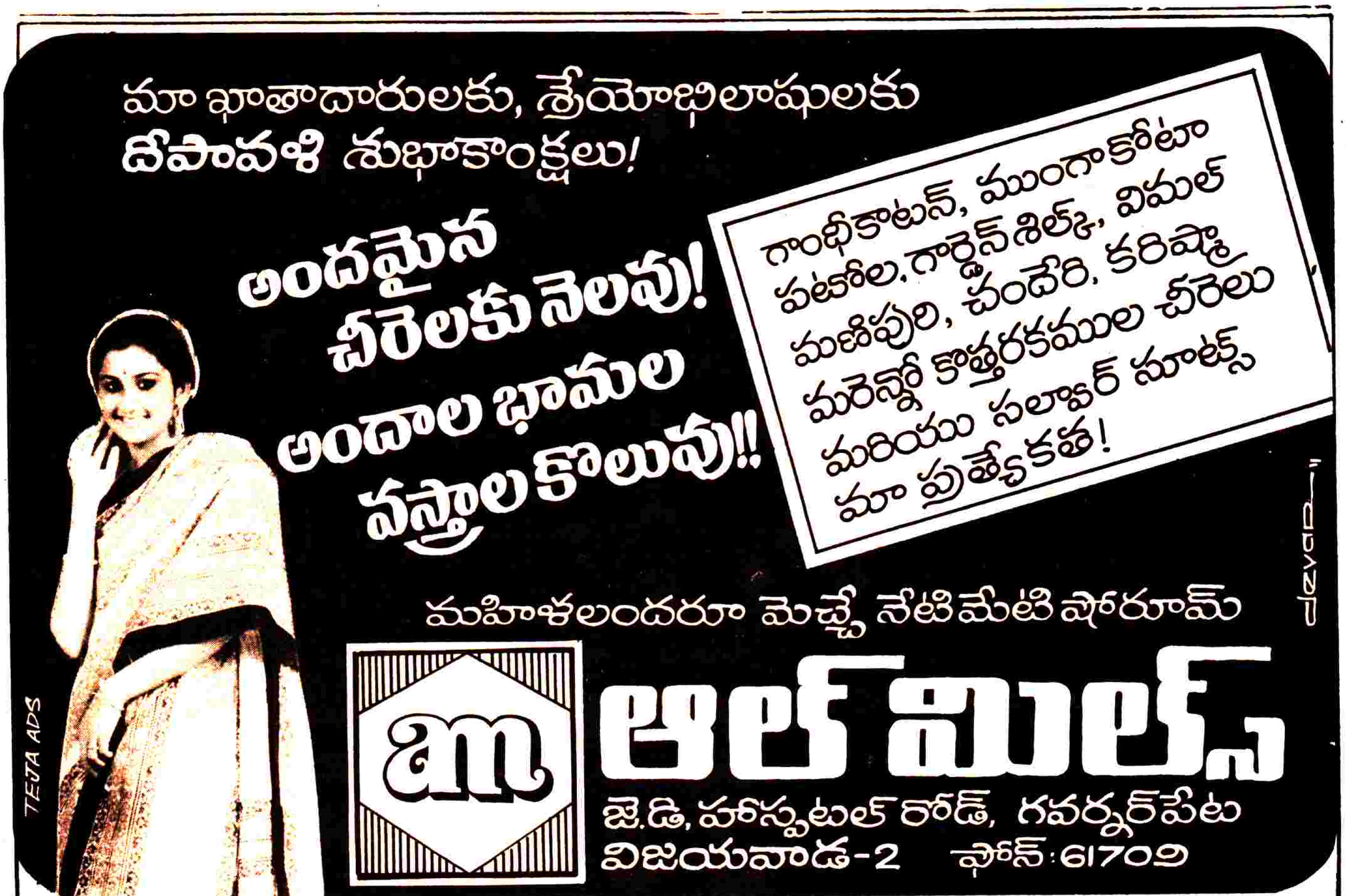

గారు.

అయిదు నిమిషాల్లో వెనక్కి వచ్చారు మొదలియార్ గారు.

'రాజన్న గారిని పోలీసులు తీసికెళ్ళలేదని, ఎస్.పి. గారు చెప్పారండి... వారిప్పుడే వస్తానన్నారు...' అని చెప్పారు.

'మీరే విన్నారు కదమ్మా... రాజన్న గారిని తీసికెళ్ళ లేదటమ్మా... అయినా కనుక్కొంటాం... ఇంకేమైనా ఫిర్యాదుందా...' అని మంత్రిగారు అడిగారు.

'లేదండి' అని అక్కడున్న వారందరికీ నమస్కరించింది.

మంత్రిగారు లేచి నమస్కరించారు.

3

— 60 గంటలైంది. భర్తని పోలీసులు తీసికెళ్ళారన్న వార్త తెలిసి ఏ క్షణమైనా, ఏ మంచి మాటైనా, భర్త స్నేహితులు చెప్తారని ఆశతో కొన్ని గంటలపాటు గుమ్మం ముందు కూర్చుంది ఆవిడ.

చీకటి పడింది. ఆవిడ మనసులో భయం చీకటి పడింది. కడుపులో పేగు కదిలినట్టు అన్పించిందావిడకు. వళ్ళంతా ఎందుకో చెమట్లు పట్టాయి.

భర్త ఏమయ్యాడు? ఏమయ్యాడు!

పదిహేనేళ్ళ బాల్యాన్ని బాధల్లో గడిపేసి, పదేళ్ళ ఆలోచనని బాధల కంకితం చేసి, నిప్పుగుండం బతుకుని నిండు గుండెతో ఆహ్వానించి, మసక పొరల్లేని, మాయ లేని, మాలిన్యం లేని వెలుగు కోసం నడిచే రాజన్న ఏ పెనుచీకటి చిట్టడవి ఊబిలో చిక్కుకుపోయాడు. రాజన్న ఏమయ్యాడు.

— అంతట్లో ఏవో అడుగుల చప్పుడు విన్పిస్తే ఆశగా చూసిందావిడ. ఆ వ్యక్తి దాదాపు పరుగెడుతున్నట్టుగా వచ్చాడు. అతను చెమటలోంచో, రక్తంలోంచో తీసిన మనిషిలా వున్నాడు.

'చదివా... ఘోరం... జరిగిపోయింది...... అన్నయ్యని పో... పోలీసులు కాల్చేశార్ట... ఇప్పుడే... ఇప్పుడే తెల్సింది......' ఆ వ్యక్తి చెప్పాడు. 'చిట్టి కొండల పక్కనున్న అడవిలో... గంటయిందట...' అని కూడా చెప్పాడు. ఇంకేదో చెప్పబోయాడు.

—కానీ ఆవిడక్కడ లేదు. భర్త ఎప్పుడూ వచ్చే కొండలదారి ఆవిడకు తెల్సు. ఆ వెనకున్న అడవులన్నీ తెల్సు.

ఆ దార్లోనే ఆవిడుంది.

చీకటి చల్లగా వుంది. గాలి సత్తుగా వుంది. ఆ గాల్లో నెత్తుటి వాసన. చీకట్లో కన్నీటి ముద్దలా ఆవిడ. రాళ్ళు, రప్పలు, ముళ్ళకంపలు దాటుతూ, కొండల మధ్య నుంచి అడవిలోకి దారితీసిందావిడ.

పెనుకేక పెట్టింది. ఆ కేక పచ్చటి ఆకుల పొత్తి కడుపుల మీద ప్రతిధ్వనించింది. ఆ కేక పరుగెడుతున్న ఆవిడ కాళ్ళ వేళ్ళ మధ్యనుంచి జారి పడుతున్న ఇసుక రేణువుల్లో ప్రతిధ్వనించింది.

నిశ్శబ్దాన్ని పులుముకున్న అడవిలో వేర్లనుంచి శిరసు దాకా విషాదాన్ని మోస్తున్నట్టుగా చెట్లు.

ఓ చెట్టు ముందు నిలబడిందావిడ. ఆవిడ చూపులు మేల్కొన్న ఆకుల్లా వాడిగా వున్నాయి.

ఎక్కడా మనిషి అలికిడి లేదు. శక్తిని నరనరానా కూడ దీసుకుని మళ్ళీ పెనుకేక వేసిందావిడ. ఎక్కడో ఒక రెమ్మ తెప్పరిల్లి చిన్న శబ్దం చేసి జవాబు చెప్పింది అంతే.

మళ్ళీ కేక వేయడానికి ప్రయత్నించి ఆవిడ ఆగిపోయింది.

ఆవిడ నరంలో భయం ఒక్కసారి ప్రవహించింది. ఆవిడ కళ్ళల్లో దుఃఖం జలజల కారింది.

ఆవిడ అరికాళ్ళ కింద చల్లగా వుంది. అది నీరు కాదని ఆవిడ చటుక్కున గుర్తుపట్టింది. కళ్ళు చిట్లించుకుని చూసింది. ఒంగోని చేత్తో అక్కడి మట్టి ముద్దని తీసుకుని చూసింది. ఆ మట్టిముద్ద వేడిగా వుంది. ఆ మట్టి ముద్ద ఎర్రగా వుంది. అది రక్తం. అది తన భర్త రక్తం. తను తన రక్తాన్ని గుర్తుపట్టగలదు.

పిడికిలిలో రక్తం ముద్ద. అది భర్త గుండెకాయిలా అన్పించిందావిడకు.

— ఒక్కసారి ఆ నేలమీద పడిపోయింది.

కొన్ని నిమిషాలు గడిచాయి. సేద తీరి చుట్టూ చూసింది.

ఆవిడ గుండె చప్పుడే అడవిలో ప్రతిధ్వనిస్తోంది.

చీకట్లో ఏడుస్తూ, రాళ్ళ మీంచి నడుస్తూ, ముళ్ళ మీంచి నడుస్తూ రక్తంలా పారే ఏటి పక్కనుంచి నడుస్తూ, పడుకున్న చెట్ల పక్కనుంచి నడుస్తూ, ఉలిక్కిపడి లేచి చూసే పిట్టల పక్కనుంచి నడుస్తూ —

అడివంతా తిరిగింది ఆ తల్లి. ఆ తల్లికి అడవి తల్లి నిజం చెప్పలేదు. భర్తని చూపించలేదు. మళ్ళీ చెట్టు దగ్గరకొచ్చింది.

మట్టిలోకి ఇంకి పోతున్న రక్తాన్ని ముట్టుకుని, ముట్టుకుని చూసింది. చుట్టూ వెతికింది. అక్కడ చెట్టు వేళ్ళ పక్కన పెన్ను కన్పించింది. దాన్ని పోల్చుకుంది. ఆ పెన్ను పక్కన—

కొన్ని కాగితాలు. అవి మట్టిరంగులో నేలలా వున్నాయి. వాటి మీద అక్షరాలు చెమ్మ తగలగానే నేల మీద మొలుస్తున్న పచ్చటి మొలకల్లా వున్నాయి. వాటి వేపు ప్రేమగా చూసిందావిడ. వాటిలో భర్తని ప్రేమగా చూసుకుందావిడ. ఆ కాగితాల్ని ఏరి చేత్తో పట్టుకుందావిడ.

ఒక్కసారి, ఇంకొకసారి, మరొకసారి ఆ చెట్టు వేళ్ళలోకి ఇంకుతున్న భర్త రక్తంవేపు చూసి వెను దిరిగింది.

4

తెల్లగా పగలుంది.

ఆ పగటి వెల్తురులో ఎండుతూ ఆవిడ నడుస్తోంది. నడుం నొప్పెడితే అంతవరకూ ఎత్తుకున్న కొడుకుని దించి, గడిచిన దారిని చూసింది. ఆ దార్లో ఎవరూ లేరు. ముందుకి చూసింది. భర్త నడుస్తున్నట్లుగా అన్పించింది.

చేతిలోని కాగితాలవేపు చూసింది.

'మన గొంతుల్లోంచి మాటల్ని రానీయకుండా, మన గుండెల్లోకి ప్రాణ వాయువును పోనీకండా, మన నడకలో మనల్ని నడవనీయకండా, మన కళ్ళతో మనల్ని చూడ్డనీయకుండ, చేస్తున్న వాళ్ళే మనకి శత్రువులని ప్రతి ఒక్కరికీ తెలవడానికే ఈ కాగితాలు. ప్రతి ఒక్కరికీ ఈ కాగితాలు అందాలి. నేలమీద విత్తుల్లా ఆలోచన మొలవాలి... అందుకే నే వెళ్తున్నాను... మన సభలు జరిగిన మర్నాడే నేనొచ్చేస్తాను...బాధలు కొన్నాళ్ళేలే...' అయిదు రోజుల కితం ఓ తెల్లవారుఝామున భర్త వెళ్తూ అన్న మాటలివి.

'ప్రతి ఒక్కరికీ ఈ కాగితాలు అందాలి...' దృఢంగా నిశ్చయించుకుందావిడ.

కొడుకు చెయ్యి పట్టుకుని నడిపిస్తూ, తను నడుస్తోంది. వాళ్ళిద్దరూ ఆ కాగితాల్లోని అక్షరాలు లేచి నడుస్తున్నట్టుగా వున్నారు.

ఫర్లాంగు దూరం నడిచింది.

ఎదురుగా చూసింది. రోడ్డు మొదట్లో, మలుపు దగ్గర వికృతంగా రాబందులా ఏదో కన్పించింది.

— ఆవిడ కొడుకు వేపు ప్రేమగా చూసి, కొడుకు చేయి పట్టుకుని ముందుకు నడిచింది ధైర్యంగా.

— అది రాబందు కాదు. పోలీసు జీపు. అది వాళ్ళ దరి పక్కన ఆగింది. అందులోంచి ఎస్.ఐ.గారు, ఇద్దరు కానిస్టేబుళ్ళు దిగారు.

ఎస్.ఐ. ఆవిడకి నమస్కరించాడు. కానిస్టేబుళ్ళు వినయంగా ఆవిడకిరుపక్కలా నిల్చున్నారు.

ప్రేమంటే...!

రాయిని విసిరేస్తే కాయ నిచ్చే
  చెట్టు నడుగు ఏం చెబుతుందో!
ఎండిన పాలిండ్లను బిడ్డ నోట్లో కుక్కి
ఆకలి కడుపుతో చాకిరి చేసే
  తల్లి నడుగు ఏం చెబుతుందో!
రక్షరేఖగా అనురాగంతో
రక్షాబంధన మేసే
  చెల్లి నడుగు ఏం చెబుతుందో!
తను కాలినా, తనువు కాలినా
క్రొవ్వొత్తిలా కరిగి వెలుగు నిచ్చే
  స్త్రీమూర్తి నడుగు ఏం చెబుతుందో!
ప్రేమ కెంతటి చరిత్ర వుందో
ప్రేమ ఎంతటి పవిత్రమయిందో—

—హిమజా రమణ

జనప్రియ పుస్తకమాల

సెల్ఫ్ హిప్నాటిజం : ప్రొ॥ టి.ఎస్.రావ్ రూ.15-00

సెల్ఫ్ హిప్నాటిజం అంటే ఏమిటి? మీరుగా హిప్నాటిజాన్ని ఎలా ఆచరించవచ్చు? మనోవిశ్లేషణ అంటే? సెల్ఫ్ హిప్నాటిజం వల్ల ఉపయోగాలు. హిప్నాటిజంపై డా॥ సమరంగారితో ప్రత్యేక ఇంటర్వ్యూ దీని ప్రత్యేకత.

హిప్నాటిజం : టి.ఎస్.రావ్ రూ.15-00

హిప్నాటిజం శాస్త్రీయత, హిప్నాటిజం ఉపయోగాలు తెలియజేసే శాస్త్రీయ గ్రంథం.

మనసు-మర్మం : ఎ.వెంకటేశ్వరరెడ్డి రూ.15-00

సైకాలజీపై ప్రప్రథమ శాస్త్రీయగ్రంథం. ఒకటి చెయ్యాలనుకొని మీకు తెలియకనే మరొకటి ఎందుకు చేస్తారు? మీకు చీకటంటే, సందులంటే, మనుష్యులంటే భయమా? మిమ్మల్ని మీరు దిద్దుకోవాలంటే?

స్వప్న సందేశం : ఎ.వెంకటేశ్వరరెడ్డి రూ.20-00

కలలపై ఫ్రాయిడ్ మరి ఇతర శాస్త్రజ్ఞుల సిద్ధాంతాల ఆధారంగా మీ కలలకు భాష్యం చెప్పడం ఎలా? మిమ్మల్ని మీరు తెలుసుకోవడం ఎలా? మీ సమస్యలకు పరిష్కారమెలా? ఇది కలలపై వెలువడిన ప్రప్రథమ శాస్త్రీయగ్రంథం.

హోమియో-చికిత్స : డా॥ నియాజ్ రూ.10-00

అల్లోపతి, హోమియో వైద్యాలకు వున్న తేడాలు. హోమియో చరిత్ర. హోమియో వైద్య విధానం, సామాన్య దీర్ఘవ్యాధులు – వాటి చికిత్స వివరించబడినవి.

ఆయుర్వేద-చికిత్స : డా॥ చిన్మయ రూ.18-00

భారతీయ వైద్య శాస్త్రమైన ఆయుర్వేద చరిత్ర – ఆయుర్వేద వైద్య విధానం. వివిధరకాల సామాన్య దీర్ఘవ్యాధులు, నివారణోపాయులు వివరించబడినవి.

ఆరోగ్యచంద్రిక : డా॥ ఆర్.కె.బిజ్జల రూ.20-00

ఎన్నో ఏళ్ళుగా ఆయుర్వేద వైద్యాన్ని ఆచరిస్తూ ఇప్పుడు దాని అనుభవంతో దాదాపు 500పైగా వ్యాధులకు వైద్యచికిత్స తెలియజేసే పుస్తకం.

మాతాశిశు సంరక్షణ : డా॥ లక్ష్మీనరసమ్మ M.B.B.S; రూ.15-00

ఇందులో స్త్రీ పురుష జననేంద్రియ నిర్మాణం, గర్భధారణ, శిశువు పెరుగుదల, గర్భిణీ స్త్రీలలో వచ్చువ్యాధులు – తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు, బాలింత జబ్బులు – నివారణ. పిల్లల పెంపకం శాస్త్రీయంగా వివరించబడినవి.

మాజిక్ : జాదుసామ్రాట్ "షాడో" రూ.15-00

ఆంధ్రా సర్కార్ "షాడో" తనదైన శైలిలో మిమ్మల్ని నిశ్చేష్టులనుచేసే రీతిలో, ప్రతి ట్రిక్‌కి అవసరమైన బొమ్మలతో "మాజిక్" లోని గుట్టు తెలియజేస్తూ వెలువరించిన మాజిక్ బుక్.

యోగాసనములు : కె.రాజశేఖర్ రూ.12-00

సంపూర్ణ ఆరోగ్యానికి యోగాసనాల అవశ్యకత, యోగాసనాల నిర్వహణ (సచిత్రంగా) ఏ ఆసనం వల్ల ఏ ఉపయోగం. ఆహార నియమాలు చర్చించబడినవి.

పల్లవి పబ్లికేషన్స్

ఏలూరురోడ్ * విజయవాడ-2

devar TEJA ADS

'అయామ్ వెరీ సారీ మై డియర్ సిస్టర్... రాజన్న గార్ని ఎవరో గుర్తు తెలీని వ్యక్తులు పాత కక్షల కారణంగా చంపేరమ్మా... శాంతి భద్రతల్ని కాపాడేందుకు ఎంత శాయశక్తులా ప్రయత్నిస్తున్నప్పటికీ జరిగేవి జరిగిపోతున్నాయమ్మా... రాజన్నగారి హత్య వెనక అంత ర్జాతీయ శక్తుల హస్తముందని పెద్ద మంత్రిగారు కూడా అభిప్రాయం వ్యక్తపరిచారమ్మా... ఇదిగోండమ్మా... అందుకోండి రాజన్నగారి మృతికి కకావికలైపోయిన గుండెతో పెద్దమంత్రిగారు తమ కుటుంబ సభ్యులకు సంతాప సందేశాన్ని అందజేయమన్నారమ్మా...' అని ఎస్.ఐ. ఆ సంతాప సందేశాన్ని అక్కడే మొహం మాడ్చుకుని విషాదంగా చదివాడు.

— ఆవిడా మాటల్ని వినలేదు. సందేశాన్ని విప్పించు కోలేదు. ఆ సమయంలో ఆవిడ తన కుడి చేతి పిడికిట్లో వున్న కాగితాల్ని వెనక్కి దాచేసింది.

ఎస్.ఐ. ఆ కాగితాల్ని చూసేడు. స్పష్టంగా చూశాడు. అంతవరకూ ఆయన ముఖంలోవున్నవిషాదం రౌద్రంగా మారిపోయింది.

'చూడమ్మా... మన ఆడపడుచులు హాయిగా ఇళ్ళ ముంగిళ్ళలో ముగ్గులు పెట్టుకుంటూ, వంట గదుల్లో ఊరగాయల్ని సర్దుకుంటూ, బట్టల కొట్లల్లో చీరల్ని ఎంపిక చేసుకుంటూ, సినిమా తారల గురించి మాట్లాడు కుంటూ చక్కగా, నిష్పూచీగా వుండాలమ్మా... కానీ ఇలాంటి హానికరమైన కాగితాల్ని పట్టుకోగూడదమ్మా... తప్పు...'' అని ఎస్.ఐ. ఆమె చేతినుంచి బలవంతంగా ఆ కాగితాల్ని లాక్కోడానికి ప్రయత్నించాడు. పిడికిట్లో కాగితాల్ని నొక్కిపట్టుకుని ఒక్కసారి వెనక్కి పరు గెట్టిందావిడ.

— పావుగంట గడిచింది.

విశాలమైన రోడ్డుమీద వాడు నిలబడి వున్నాడు. వాడి చుట్టూ చిరిగిపోయిన కాగితాలు. ఆ చిరిగిన ముక్కలు ముక్కలైన కాగితాల మధ్య ఓ చిరగని కాగితం. ఆ కాగితం జెండాలా రెపరెపలాడుతోంది. ఆ కాగితాన్ని చూశాడు వాడు. చేతిలోకి తీసుకున్నాడు.

వాడు తన చేతిని ఒకసారి భయం భయంగా చూసు కున్నాడు.

— పది నిమిషాల క్రితం నిర్జనంగా, దేశమంత విశాలంగా వున్న రోడ్డుమీద నిస్తేజంగా పడిపోయిన తల్లి, రక్తసిక్తమైపోయిన తల్లి, బూటు కాళ్ళకింద నలిగి నలిగి కాగితాల్ని జారవిడిచి ఆరిపోయిన దీపం వత్తుల్లా తల్లి చేతి వేళ్ళు. ఊపిరి చూపుతో జీపులోంచి తనవేపు చూసిన తల్లి వెచ్చని కళ్ళు...

— వాడికి తన అరచేతిలో, చేతిలోని కాగితంలో కన్పించాయి.

గట్టిగా ఊపిరి తీసుకుని, కళ్ళు తుడుచుకున్నాడు. విశాలమైన రోడ్డుమీద పచ్చటి మొలకలా వాడు. ఆ రోడ్డు మీద లేతాకుల్లా రెండు పాదాలు. ●